

Dús László: *Siremlék/Tomb* 2002

Szabad „KÉP-zetek” jegyzéke...

- Fotófestmények - Dús László kiállítása
Székesfehérvár, Csók István Képtár
2003. szeptember 13 - október 12.

Dús László festőt személyesen nem ismerem. Sokat hallottam róla, láttam kiállításait Zalaegerszegen, Budapesten és Székesfehérváron a Csók István Képtárban. Tudom, hogy szakkört vezetett szülővárosában, és tudom, hogy sokan nőttek ki ebből a szakkörből, akik ma is képzőművészettel foglalkoznak akár profi, akár amatőr szinten. Szakköre mára városi legendává nőtt, ahogy ő maga is. Távozott a városból, az országból és megjárta Amerikát - a világ jelenlegi kulturális centrumait - de ma itthon Budapesten él és dolgozik.

Dús László absztrakt festő. Különös ellentmondás a kiállítást nézve ez a mondat, hiszen a képek nagy részén figurák és figurarészletek alkotják a kompozíció törzsét. Tépett, lézermásolóval összedolgozott, manipulált fotók egységes textúrává olvadva „festik” ismerősen idegen történetüket. Egymásnak feszülő, blaszfémikusan összezsugorított formák - formai és tar-

talmi hozadékaikkal együtt - kerülnek új összefüggésekbe, hogy aztán sajátos, sűrű szövésű felületté szelídüljenek a kiállításlátogató tekintetében.

Dús nem leképezi a világot, hanem priméren beemeli a képzőművészet területére. Nyersen és őszintén jelennek meg a reprodukciók tucatjaiból ismert művészettörténeti ikonok, festményrészletek, a reklámpar magakellettő fotóival és árucikkeivel körítve, miközben szociofotók és absztrakt képtörödékek fogják össze és rendezik kompozíciós egységbe a különböző fragmentumokat.

Pop Art-os felhangok, *Rauschenberg* és *Warhol* öröksége köszön vissza ránk. Konkrét és elúszó, alaktalan formák kapcsolódnak egymásba, rejtélyes jelentéstartalokat sugallva a szemlélőnek. *Marshall McLuhan* globális világaluja idéződik fel - a fogyasztás és a pénz hatalma a tudás és megőrzés emlékműveire épül. Ritmus és folt, zsugorított és felnagyított, saját lép-

Dús László: *Hosszú méla les* - kiállítási enteriőr, Szent István Király Múzeum, Székesfehérvár, 2003.

tékeikből kiszabadított emberi testrészek, állati portrék és fakturális hatásokat idéző falak, fonatok, épületegyüttesek légifotói kavarnak körülöttünk. A természetes formák szabadon alakulnak át egymás hatására absztrakt képtöredékekké, felolvadva és belesimulva a képek textúrájának sajátos ritmusaiba. Új és új történetek indulnak, összefonódnak és szét hullnak a zsúfolt kompozíciók szövedékeiben. A tudat mélyrétegeiből mintegy *Camera Obscurán* keresztül vetítik vissza a szemlélő álmait.

Dús László rátenyerel a világra, és semmit nem enged kicsúszni az ujjai közül. A barokkosan tobzódó - sűrűsödő és ritkuló képfolyam - a kizökent világ lenyomata. Megkövült és a létből kihasított nemlét - emlékekbe ágyazott „zárványkultúra”. Kimerevített és áthatolhatatlanul burjánzó „múltszövedék”. A terem levegőjében ott lebeg az emberi létezés erjedt mocska. Dús azonban az új összefüggésekkel mégis tisztára mos, felemel, eltávolít, és ugyanazzal a gesztussal visszalendít valami időntúli rendbe, a történetek pillanatra megállított - visszapörgetett - kezdeteibe. Sűrű szövésű képfelületek, transzparen-

ciák és időparadoxonok, síkszerűség és térbeliség egyaránt jellemzi a kiállított munkákat. A kép jelentés és mondanivaló, eszköz és cél, a fehér falakon megjelenő „ragyogás és ünnepélyesség” kinyilatkoztatása ill. tagadása egyben. Olyan, mint ködben sétálni, nincsenek határok és nincs mozgás. A mozdulat illúziója bezárított ebbe a globális „emléktérbe”. Egy kinyújtott kéz, egy talp lenyomata, mint visszaterő motívum, vertikális komponáló elemként épül össze egy síkban kiterített holdbéli táj pókhálószerű rajzolataival. Fájdalmas képek ezek. Saját emberi esendőségeink tükrei. Világban való jelenlétünk tudatalatti félelmei és kivetülései. Nincs más lehetőség a „totális létélménnyel” szemben, mint az emlékezés és a behódolás. Saját hűségünk a múlthoz, létünk gyökereinek tükre. Dús László munkáival a csend van jelen a teremben. Nincs harsány magakelletés, és mégis tetszik, nincs behízelt technikai bravúr, mégis magával ragad és töprengésre késztet. A csend és a megidézés képei ezek. Személyes szekvenciák a világról.